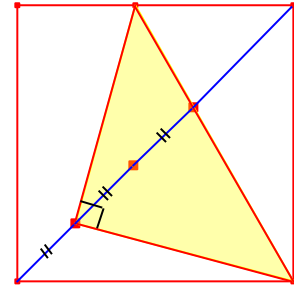

Problemes de Geometria per a l'ESO 507

5061.- La figura està formada per un quadrat i un triangle rectangle isòsceles que té el vèrtex recte sobre la diagonal del quadrat.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga el triangle rectangle isòsceles $\triangle BEF$ de catets $\overline{BF} = \overline{EF} = x$

$$\overline{BE} = x\sqrt{2}$$

Siga $\overline{AF} = \overline{FG} = \overline{GH} = a$

$$\overline{CH} = c\sqrt{2} - 3a$$

Els triangles $\triangle ABH$, $\triangle CEH$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{CE}}{\overline{CH}} = \frac{c(c\sqrt{2} - 3a)}{3a}$$

El quadrilàter $BCEF$ és inscriptible.

Aplicant el teorema de Tolomeu:

$$xc + x \cdot \frac{c(c\sqrt{2} - 3a)}{3a} = x\sqrt{2}(c\sqrt{2} - a)$$

Simplificant:

$$3a^2 - 3\sqrt{2}ac + c^2 = 0$$

Resolent l'equació:

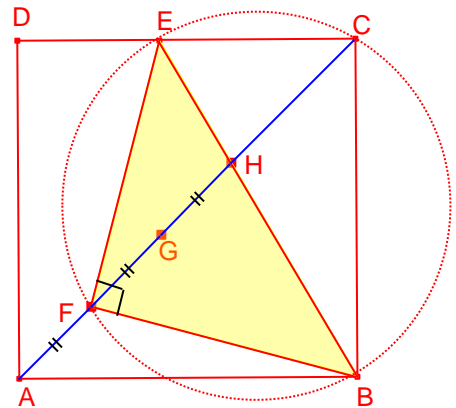
$$a = \frac{3\sqrt{2} - \sqrt{6}}{6}$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle ABF$:

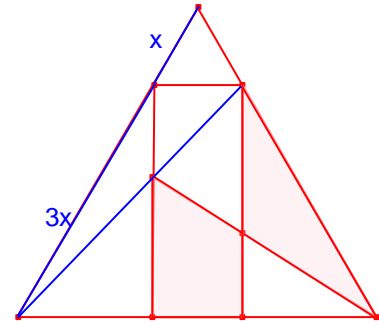
$$x^2 = a^2 + c^2 - ac\sqrt{2} = \frac{2}{3}c^2$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{BEF}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{1}{2}x^2}{c^2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} = \frac{1}{3}$$

5062.- La figura està formada per un triangle equilàter que conté un rectangle inscrit.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del triangle equilàter.

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de costat $\overline{AC} = 4x$

$$\overline{GF} = \overline{DE} = x$$

$$\overline{AD} = \overline{BE} = \frac{3}{2}x$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ADG$

$$\overline{DG} = \overline{EF} = \frac{3\sqrt{3}}{2}x$$

Els triangles rectangles $\triangle ADJ$, $\triangle AEF$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{DJ}}{\frac{3}{2}x} = \frac{\frac{3\sqrt{3}}{2}x}{\frac{5}{2}x}$$

$$\overline{DJ} = \frac{9\sqrt{3}}{10}x$$

$$\overline{DJ} = \frac{9\sqrt{3}}{10}x$$

Els triangles rectangles $\triangle BEH$, $\triangle BDJ$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{HE}}{\frac{3}{2}x} = \frac{\frac{9\sqrt{3}}{10}x}{\frac{5}{2}x}$$

$$\overline{HE} = \frac{27\sqrt{3}}{50}x$$

$$\overline{HE} = \frac{27\sqrt{3}}{50}x$$

$$\overline{HF} = \frac{3\sqrt{3}}{2}x - \frac{27\sqrt{3}}{50}x = \frac{24\sqrt{3}}{25}x$$

L'àrea ombrejada és:

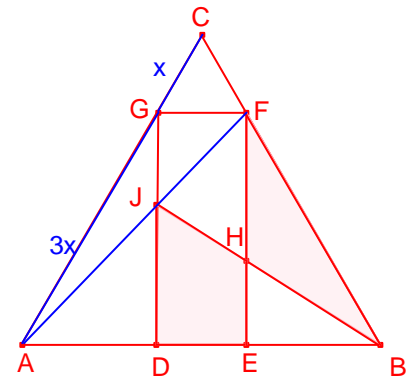
$$S_{\text{ombrejada}} = S_{DEHJ} + S_{FHB} = \frac{\overline{DJ} + \overline{HE}}{2}x + \frac{1}{2}\overline{HF} \cdot \frac{3}{2}x = \frac{18\sqrt{3}}{25}x^2 + \frac{18\sqrt{3}}{25}x^2 = \frac{36\sqrt{3}}{25}x^2$$

L'àrea del triangle equilàter $\triangle ABC$ és:

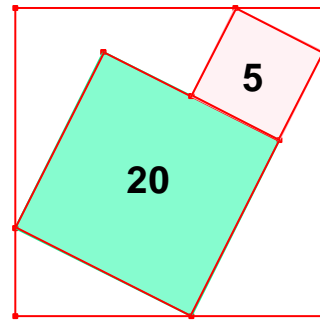
$$S_{ABC} = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot 16x^2 = 4\sqrt{3}x^2$$

La proporció d'àrees és:

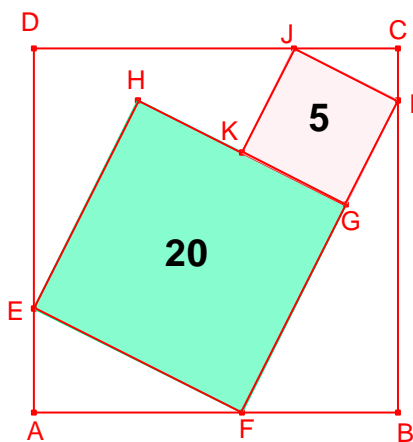
$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABC}} = \frac{\frac{36\sqrt{3}}{25}x^2}{4\sqrt{3}x^2} = \frac{9}{25}$$

5053.- La figura està formada per tres quadrats els interiors al quadrat gran tenen àrees 20 i 5 i comparteixen un vèrtex. Calculeu l'àrea del quadrat exterior

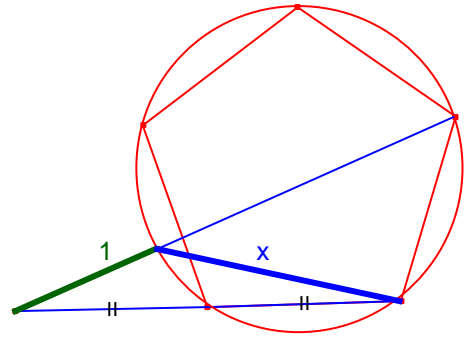

Solució:

$$\begin{aligned}
 AB &= c \\
 EF &= 2 \cdot \sqrt{5} \\
 GI &= \sqrt{5} \\
 FI &= 3 \cdot \sqrt{5} \\
 AF &= x \\
 BI &= \frac{3}{2}AF = \frac{3}{2}x \\
 CI &= \frac{1}{3}BF = \frac{1}{3}(c-x) \\
 c &= \frac{c-x}{3} + \frac{3x}{2} \\
 x &= \frac{4}{7}c \\
 \text{teorema Pitàgores FBI} \\
 45 &= (c-x)^2 + \left(\frac{3}{2}x\right)^2 \\
 [ABCD] &= c^2 = 49
 \end{aligned}$$

5064.- La figura està formada per un pentàgon regular inscrit en una circumferència.
 Calculeu la mesura del segment x

Solució:

Siga el pentàgon regular $ABCDE$ de costat $\overline{AB} = a$

Siga $\overline{KL} = 1, \overline{AK} = a$

$\overline{AC} = a\Phi$

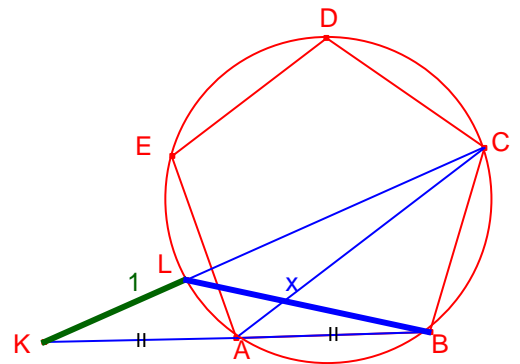
$\angle LCA = \angle ABL$

Aleshores, els triangles $\triangle KBL, \triangle KCA$

Aplicant el teorema de Tales:

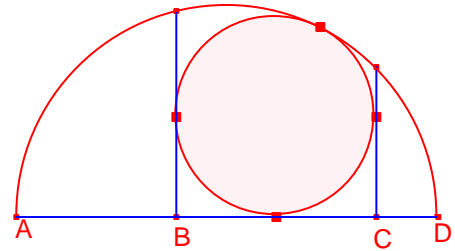
$$\frac{x}{a\Phi} = \frac{1}{a}$$

$$x = \Phi$$

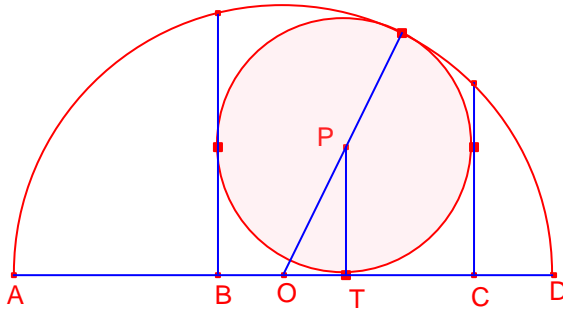

5065.- La figura està formada per una semicircumferència que conté una circumferència tangent.

Proveu que $\sqrt{AD} = \sqrt{AB} + \sqrt{CD}$

Solució:

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PT} = r$

$$\overline{BC} = 2r$$

Siga $\overline{AB} = a, \overline{CD} = b$

$\overline{AD} = a + b + 2r = 2R$, diàmetre de la semicircumferència de centre O .

$$\overline{OP} = R - r = \frac{a + b}{2}$$

$$\overline{OT} = \frac{a + b + 2r}{2} - (r + b) = \frac{a - b}{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OTP$:

$$\left(\frac{a + b}{2}\right)^2 = r^2 + \left(\frac{a - b}{2}\right)^2$$

Simplificant:

$$ab = r^2$$

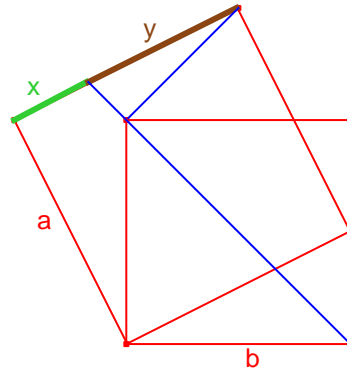
$$(\sqrt{AB} + \sqrt{CD})^2 = (\sqrt{a} + \sqrt{b})^2 = a + b + 2\sqrt{ab} = a + b + 2r$$

$$(\sqrt{AD})^2 = \overline{AD} = a + b + 2r$$

Aleshores:

$$\sqrt{AD} = \sqrt{AB} + \sqrt{CD}$$

5066.- La figura està formada per dos quadrats de costats a, b .
 Calculeu la proporció dels segments $x : y$ en funció de a, b .

Solució:

$$\angle EAB = \angle GAD = \angle FGC = \alpha$$

$$\angle FEC = \alpha$$

El polígon $AECFG$ és inscripcible

Aleshores:

$$\angle GCF = \angle GCA = 45^\circ$$

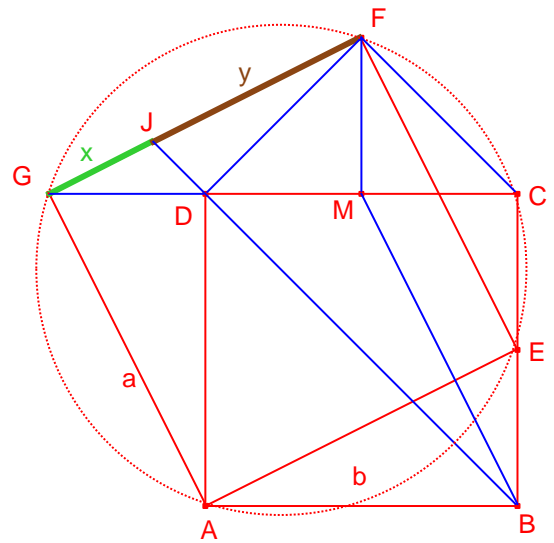
Els segments $\overline{BJ}, \overline{CF}$ són paral·lels.

Els triangles $\triangle GDJ, \triangle GCF$ son semblants.

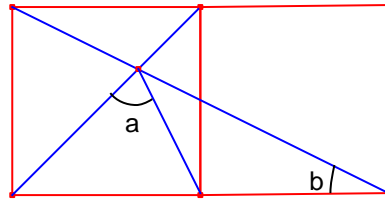
Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{x}{\sqrt{a^2 - b^2}} = \frac{y}{b}$$

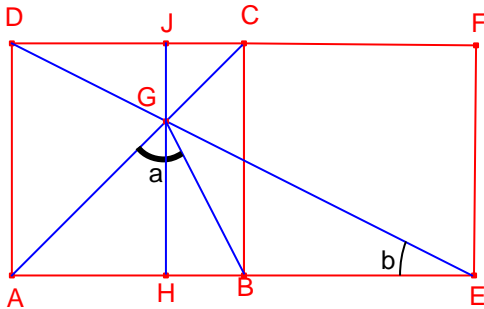
$$\frac{x}{y} = \frac{\sqrt{a^2 - b^2}}{b}$$

5067.- La figura està formada per dos quadrats.
 Calculeu la diferència d'angles $a - b$

Solució:

Siguen els quadrats $ABCD, BEFC$ de costat $\overline{AB} = c$

Els triangles $\triangle CDG, \triangle AEG$ són semblants i de raó $1 : 2$

Aplicant el teorema de Tales:

$$\overline{GH} = 2 \cdot \overline{GJ}, \overline{AH} = 2 \cdot \overline{CJ}$$

Aleshores:

$$\overline{AH} = \overline{GH} = 2 \cdot \overline{CJ}, \angle GAH = \angle AGH = 45^\circ$$

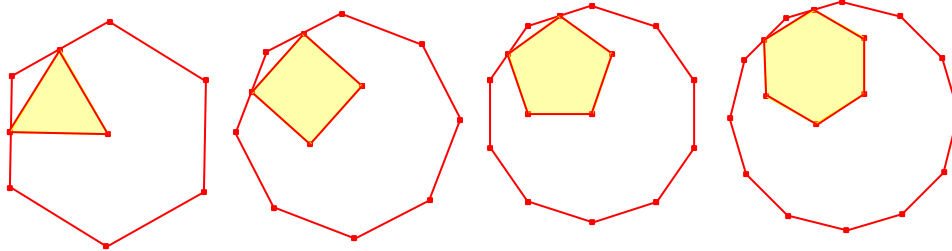
Aplicant el teorema invers de tales els triangles rectangles $\triangle DAE, \triangle BHG$ són semblants.

Aleshores:

$$\angle HGB = \angle AED = b$$

$$a - b = 45^\circ$$

5068.- La figura està formada per polígons regulars de $2n$ costats.
 Calculeu la proporció en cadascun del polígons, de l'àrea del polígon regular de n costats ombrejat i l'àrea del polígon regular de $2n$ costats.
 Dos vèrtexs del polígon de n costats són punts migs de dos cotats consecutius del polígon de $2n$ costats.

Solució:

Siga el polígon regular de $2n$ costats de centre O , costat $\overline{AB}$ i radi $\overline{OA} = R$ de la circumferència circumscriu

Siga el polígon regular de n costats de costat $\overline{KL} = c$

$$\angle AOB = \angle KOL = \frac{\pi}{n}$$

L'àrea del polígon de $2n$ costats és:

$$S_{2n} = 2n \left(\frac{1}{2} \cdot R^2 \cdot \sin \frac{\pi}{n} \right) = n \left(R^2 \cdot \sin \frac{\pi}{n} \right)$$

$$\angle MOL = \frac{\pi}{2n}$$

Siga $a = \overline{OL}$

$$\frac{a}{R} = \cos \frac{\pi}{2n}$$

$$\frac{2a}{c} = \sin \frac{\pi}{2n}$$

$$c = R \cdot \sin \frac{\pi}{n}$$

Siga $r = \overline{PL}$ radi de la circumferència circumscriu al polígon regular de n costats

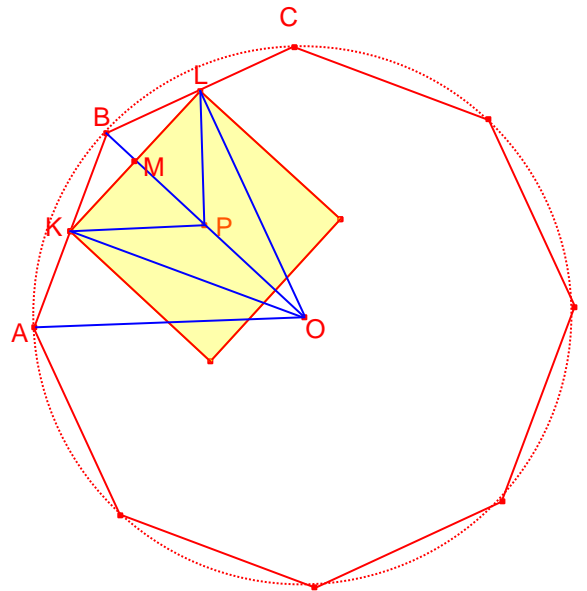
$$r = \frac{R \cdot \sin \frac{\pi}{n}}{2 \cdot \sin \frac{\pi}{2n}} = \frac{1}{2} R$$

L'àrea del polígon de n costats és:

$$s_n = n \left(\frac{1}{2} \cdot r^2 \cdot \sin \frac{2\pi}{n} \right) = \frac{1}{8} n \left(R^2 \cdot \sin \frac{2\pi}{n} \right)$$

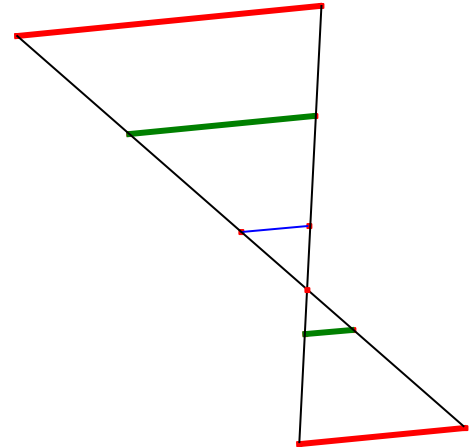
La proporció d'àrees és:

$$\frac{s_n}{S_{2n}} = \frac{\frac{1}{8} n \left(R^2 \cdot \sin \frac{2\pi}{n} \right)}{n \left(R^2 \cdot \sin \frac{\pi}{n} \right)} = \frac{1}{4} \cos \frac{\pi}{n}$$

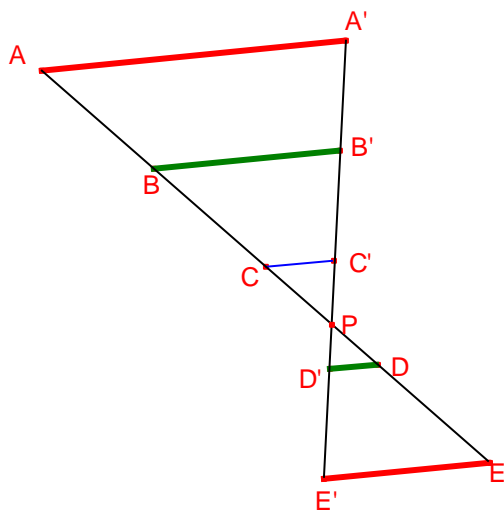

5069.- La figura està formada per cinc segments paral·lels equidistants.
 Calculeu la proporció entre la suma de longituds verda i la suma de longituds roja.

Solució:

$$AB=BC=CD=DE=a$$

$$CP=b, DP=a-b$$

$$EE'=r_1, AA'=r_1$$

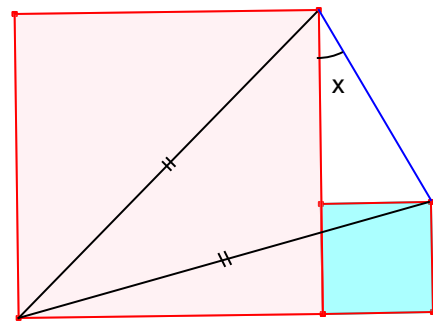
$$DD'=v_1, BB'=v_2$$

$$v_1/(a-b) = v_2/(a+b) = r_1/(2a-b) = r_2/(2a+b)$$

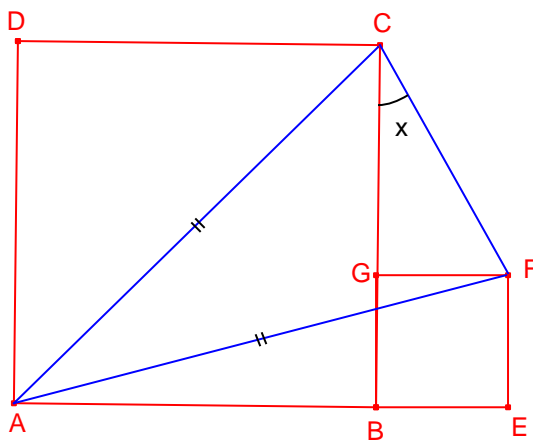
$$(g_1+g_2)/(2a) = (r_1+r_2)/(4a)$$

$$\text{verd/roig} = 1/2$$

5070.- La figura està formada per dos quadrats, dels quals tres vèrtexs formen un triangle isòsceles.
 Calculeu la mesura de l'angle x

Solució 1:

$$AB=a, BE=b$$

$$AE=a+b, CG=a-b$$

Teorema Pitàgores ADC, AEF

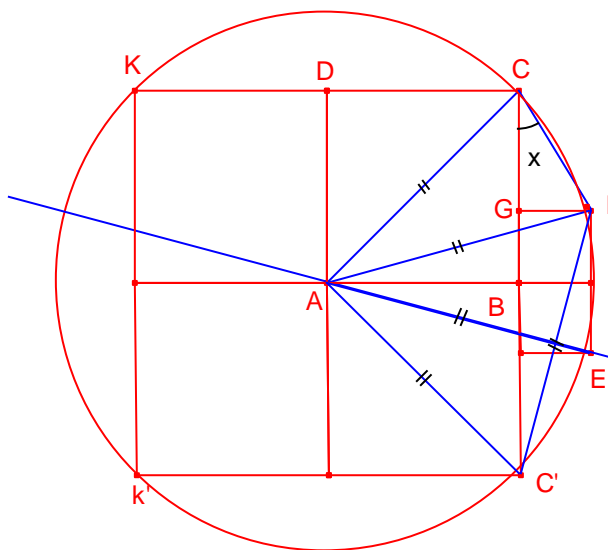
$$2a^2=(a+b)^2+b^2$$

$$a=(1+\sqrt{3})b$$

$$\tan x = b/(a-b)=\sqrt{3}/3$$

$$x=30^\circ$$

Solució 2:

$$AC=AF$$

$$C'G=AE$$

Els triangles AEF, C'GF iguals

$$C'F=AF=AC'$$

$$\text{angle}FAC'=60^\circ$$

$$x=60^\circ/2=30^\circ$$